

Rautatiealan Unioni RAU ry:n säännöt 2025

1 §

Yhdistyksen nimi, kotipaikka ja toiminta-alue

Yhdistyksen nimi on Rautatiealan Unioni RAU ry. Liitosta käytetään epävirallista ruotsinkielistä nimeä Finska Järnvägsunionen RAU ja englanninkielistä nimeä Finnish Railway Union RAU. Yhdistystä nimitetään näissä säännöissä liitoksi ja sen jäsenyhdistyksiä osastoiksi.

Liiton kotipaikka on Helsingin kaupunki.

Liiton toiminta-alueena on koko Suomi.

2 §

Liiton tarkoitus

Liiton tarkoituksena on koota rautatiealan toimihenkilöt sekä heihin verrattavat työntekijät ja veturinkuljettajat sekä näihin rinnastettavissa vetokalustotehtävissä toimivat ja edellä mainittuihin tehtäviin koulutettavat henkilöt yhteiseen järjestöön toimimaan palkkauksensa, muiden työsuhteen ehtojen ja työympäristönsä parantamiseksi sekä yhteiskunnallisen asemansa ja ammattitaitonsa kohottamiseksi.

3 § Liiton toimintamuodot

1. Tekee työehtosopimuksia ja muita osastojen jäsenten etuja turvaavia sopimuksia sekä valvoo niiden noudattamista.
2. Avustaa ja tukee osastoja ja niiden jäseniä näiden toimiessa
 - a. työaikansa ja palkkauksensa sekä muiden työsuhteensa ehtojen parantamiseksi
 - b. työolosuhteidensa parantamiseksi
 - c. lainsäädännön noudattamisen, työympäristön ja työturvallisuuden kehittämisen puolesta
 - d. yhteiskunnallisen asemansa ja ammattitaitonsa kohottamiseksi
3. Valvoo, että liiton osastojen jäsenten ammattipätevyyteen liittyviä ja muita heidän ammattitaitoaan koskevia määräyksiä noudatetaan.
4. Tekee yhdessä osastojensa kanssa järjestämis- ja jäsenhankintatyötä liiton vahvistamiseksi; kehittää heissä yhteenkuuluvuutta ja hyvää järjestöhenkeä; sekä osallistaa jäsenistön aktiiviseen ammatilliseen ja yhteiskunnalliseen edunvalvontaan.

5. Antaa lausuntoja, tekee aloitteita ja esityksiä, julkaisee kannanottoja sekä voi osallistua asiantuntijana jäsenistöä koskevan rautatiealan-, työ-, sosiaali- ja muun lainsäädännön valmisteluun ja kehittämiseen.
6. Pyrkii vaikuttamaan EU-tason ja kansallisen tason päättäjiin jäsentensä edunvalvonnan toteuttamiseksi puoluepoliittisesti sitoutumattomana järjestönä.
7. Harjoittaa yhteistoimintaa koti- ja ulkomaisten ammattijärjestöjen kanssa sekä sellaisten järjestöjen ja yhteisöjen kanssa, joiden toiminta on liiton tarkoituksen mukaista.
8. Voi myöntää avustuksia osastojensa jäsenille tai heidän läheisilleen.
9. Ylläpitää osastojensa jäsenrekistereitä ja toimittaa niiden tiedot osastojen käyttöön sekä perii niiden puolesta jäsenmaksut ja tilittää ne osastoille.
10. Voi järjestää ja tukea kokouksia, koulutus- ja tutkimustoimintaa sekä viestintä-, tiedotus- ja julkaisutoimintaa.
11. Voi järjestää loma-, harrastus- ja virkistystoimintaa osastojensa jäsenille.
12. Voi omistaa osakkeita, arvopapereita tai niihin rinnastettavia muita sijoitussitoumuksia sekä muuta irtainta ja kiinteää omaisuutta; perustaa rahastoja ja säätiöitä; vastaanottaa avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja sekä toimeenpanna asianmukaisella luvalla arpajaisia ja rahankeräyksiä; sekä harjoittaa elinkeinotoimintaa, joka välittömästi liittyy liiton tarkoituksen toteuttamiseen.

4 §

Liittoon liittyminen

Liiton jäseneksi voidaan hyväksyä liiton sääntöjen 2 §:n mukaisissa tehtävissä toimivien henkilöiden muodostama rekisteröity yhdistys, joista käytetään nimitystä osasto, jonka jäsenet hyväksyvät liiton tarkoituksen ja joilla ei ole sääntöjensä tai muiden syiden vuoksi estettä noudattaa liiton sääntöjä ja päätöksiä. Uuden osaston perustamisesta on tehtävä ennakkotiedustelu liiton hallitukselle, joka lausuu uuden osaston perustamisen tarpeellisuudesta.

Uuden osaston hyväksymisestä liiton jäseneksi päättää valtuusto hallituksen esityksestä.

Erityisestä syystä liiton jäseneksi voidaan hyväksyä valtakunnallisesti toimiva rekisteröity yhdistys, mikäli tällaisen yhdistyksen jäsenistö muutoin täyttää näiden sääntöjen jäsenyydelle asettamat edellytykset. Tällaista osastoa nimitetään jäsenammattiosastoksi.

5 § Jäsenyys

Osaston on noudatettava liiton sääntöjä, valtuuston ja hallituksen päätöksiä sekä valvottava niiden noudattamista.

Liitto hyväksyy osastojen mallisäännöt. Osaston sääntöihin tehtäville muutoksille on saatava liiton hallituksen hyväksyntä, jos muutetaan äänestys- ja vaalijärjestyksessä tarkemmin määriteltyjä mallisääntöjen kohtia.

6 §

Osaston eroaminen liitosta

Osasto voi erota liiton jäsenyydestä ilmoittamalla siitä kirjallisesti liiton hallitukselle tai sen puheenjohtajalle. Päätös liitosta eroamisesta on tehtävä kahdessa (2) osaston kokouksessa, joista toisen on oltava vuosikokous. Eroamista koskeva esitys hyväksytään, jos sitä kannattaa vähintään 3/4 osaston jäsenistä.

Eroilmoitukseen on liitettävä pöytäkirjat niistä osaston kokouksista, joissa eroamisesta on päätetty. Osaston jäsensuhde päättyy sen kuukauden lopussa, jona eroamisesta on ilmoitettu. Osasto on kuitenkin velvollinen suorittamaan jäsenyyteen liittyvät maksut sen kalenterivuoden loppuun, jona eroamisesta on ilmoitettu.

7 §

Osaston erottaminen liitosta

Osasto voidaan erottaa liitosta, jos:

- se toimii vastoin liiton sääntöjä ja liiton päättävien elinten päätöksiä tai
- kieltäytyy noudattamasta liiton hallituksen ohjeita ja määräyksiä tai
- sillä ei ole enää 2 §:n mukaista toimintaa tai liittojäsenmaksua maksavia jäseniä.

Erottamispäätöksen tekee valtuusto hallituksen esityksestä. Osasto voi lausua esityksestä valtuustolle.

Kokouskutsussa on mainittava, että kokouksessa käsitellään osaston erottamista.

8 §

Osaston purkautuminen tai lakkauttaminen

Jos osasto purkautuu tai lakkautetaan, jäljelle jäävät varat ja omaisuus luovutetaan Rautatiealan Unioni RAU ry:lle, ellei osasto ole säännöissään muuta määrännyt.

Liitto ei vastaa osastojensa veloista tai muista vastuista.

9 §

Liittojäsenmaksu

Osaston jäseneltä perittävän liittojäsenmaksun suuruuden ja sen sisältämät palvelut päättää valtuuston vuosikokous.

Liittojäsenmaksu peritään osaston jäsenen saamasta liiton sääntöjen 2 §:ssä mainitun päätoimensa palkkatulosta, josta veron ennakoperintä suoritetaan. Näin määräytyvän

liittojäsenmaksun perintä voi tapahtua palkanmaksukausittain työnantajan toimesta, ellei liiton hallitus toisin määrää.

Valtuustolla on oikeus tarvittaessa määrätä osastojen jäseniltä perittäväksi ylimääräinen liittojäsenmaksu.

Osastoilta ei peritä jäsenmaksua.

Osastot voivat periä jäseniltään osastojäsenmaksua.

Osaston jäsenen, joka työskentelee pääasiallisesti muissa kuin liiton sääntöjen 2 §:ssä mainituissa tehtävissä, tulee maksaa osasto- ja liittojäsenmaksua kaikista ansiotuloistaan, ellei häntä ole vapautettu jäsenmaksun maksamisesta 11 §:n perusteella.

Jäsen on velvollinen pyydettäessä esittämään palkkatositteet, joista ilmenee jäsenmaksun perusteena oleva palkka.

Jäsen on vastuussa irtisanomisajan loppuun saakka jäsenmaksujen suorittamisesta. Jäsenmaksut tulee maksaa kaikista irtisanomisaikana maksetuista palkoista.

10 §

Eläkeläisen jäsenyys ja kannatusjäsenmaksu

Eläkkeelle jäävä jäsen voi jatkaa osastonsa eläkeläiskannatusjäsenenä.

Eläkeläiskannatusjäsenet maksavat liitolle eläkeläisen kannatusjäsenmaksua. Liitto tilittää osan eläkeläisen kannatusjäsenmaksusta osastolle, jonka jäsen hän on.

Eläkeläisen kannatusjäsenmaksun suuruuden, osastolle tilitettävän osuuden sekä eläkeläisen kannatusjäsenmaksun sisältämät palvelut yksityiskohdittain päättää valtuuston vuosikokous. Eläkeläisen kannatusjäsenmaksun perintätavasta päättää liiton hallitus.

Eläkeläiskannatusjäsen voi siirtyä toisen osaston jäseneksi, jos osaston, jonka kannatusjäsen hän on, toiminta lakkautetaan. Eläkeläiskannatusjäsen voi hakea siirtoa sellaisen osaston kannatusjäseneksi, jonka jäsenenä on ollut vähintään 5 vuotta työssä ollessaan.

11 §

Liittojäsenmaksuista vapauttaminen

Osaston jäsen vapautuu liittojäsenmaksun maksamisesta siirtyessään eläkkeelle, määräaikaaiselle työkyvyttömyyseläkkeelle, suorittaessaan asevelvollisuuttaan sekä perhevapaan, opintovapaan tai muun vastaavan palkattoman vapaan sekä työttömyyden ajalta.

Palkattomalla vapaalla oleva on velvollinen suorittamaan liitolle hänen puolestaan maksetut työttömyyskassamaksut.

12 §

Jäsenmaksujen maksamatta jättäminen

Osaston jäsen katsotaan osaston toimikunnan päätöksellä eronneeksi osaston jäsenyydestä, jos hän on jättänyt osasto- ja liittojäsenmaksunsa tai häntä 11 §:n perusteella koskevat työttömyyskassamaksut enemmän kuin neljän (4) kuukauden ajalta maksamatta.

Jos eläkkeellä oleva jäsen ei maksa vuosittaista kannatusjäsenmaksua neljässä (4) kuukaudessa sen erääntymisestä, hänen todetaan eronneen osaston jäsenyydestä pysyvästi.

13 §

Liiton jäsenrekisteri

Liitto ylläpitää osastojensa jäsenrekistereitä ja toimittaa niiden tiedot osastojen käyttöön.

Osasto on velvollinen ilmoittamaan jäsenrekisteriä koskevat muutokset liitolle sekä varmistamaan tietojen ajantasaisuuden.

14 §

Valtuusto

Liiton toimintaa koskevat periaatteelliset päätökset tekee valtuutettujen kokous, jota näissä säännöissä kutsutaan valtuustoksi. Valtuustolla on päätäntävalta kaikissa liiton asioissa, ellei sitä näissä säännöissä ole annettu hallitukselle.

Valtuuston toimikausi on neljä vuotta alkaen valtuuston vaalikokouksen alusta ja päättyen seuraavan vaalikokouksen alkamiseen.

Valtuusto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään kaksi kolmasosaa (2/3) valtuuston jäsenistä tai valtuuston äänimäärästä on paikalla.

Valtuuston kokouksen työjärjestyksen laatii liiton hallitus.

Hallituksen tai valtuuston niin päättäessä valtuuston kokous voidaan järjestää tietoliikenneyhteyden tai muun hallituksen määrittelemän teknisen apuvälineen avulla. Tällaisen etäyhteyden käytöstä on mainittava kokouskutsussa.

15 §

Valtuutettujen valinta

Liittoon kuuluva osasto on oikeutettu enemmistövaalitapaa noudattaen valitsemaan valtuustoon yhden (1) valtuutetun.

Osaston on valittava valtuutetulle henkilökohtainen ensimmäinen ja toinen varajäsen.

Valtuutettujen valinta suoritetaan viimeistään kaksi (2) kuukautta ennen valtuutettujen vaalikokouksen alkamista.

Osaston on ilmoitettava valitsemansa valtuutettu ja varavaltuutetut liiton toimistolle välittömästi valinnan jälkeen.

Valtuutettu tai varavaltuutettu, joka valitaan hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi, vaihtaa osastoa tai ei enää työskentele 2 §:n mukaisissa tehtävissä, ei voi toimia valtuutettuna. Hänen tilalleen nousee järjestyksessä seuraava varavaltuutettu ja osastolla on oikeus valita uusi toinen varavaltuutettu.

16 §

Äänestys valtuuston kokouksessa

Valtuutetulla on äänimäärä, joka määräytyy hänen edustamansa osaston ja liiton liittojäsenmaksun suorittaneiden jäsenten keskinäisen suhdeluvun perusteella. Laskelman perustana ovat kokousta edeltävän kalenterivuoden lopussa olevat jäsenmäärät, jotka valtuusto vahvistaa. Äänimäärä lasketaan seuraavan laskukaavan mukaisesti:

$100 \times \text{osaston jäsenmäärä} : \text{liiton kokonaisjäsenmäärällä} = \text{valtuutetun äänimäärä}$

Laskelma tehdään kahden desimaalin tarkkuudella ja tulos pyöristetään lähimpään kokonaislukuun tavallisten pyöristyssääntöjen mukaisesti.

Jokaisella valtuutetulla on kuitenkin aina vähintään yksi ääni.

Äänten mennessä tasan voittaa se ehdotus, jota kokouksen puheenjohtaja kannattaa, paitsi vaalissa ja suljetussa äänestyksessä, jotka ratkaistaan arvalla.

Päätökset tehdään yksinkertaisella äänten enemmistöllä, paitsi niistä asioista, joista näissä säännöissä on toisin määrätty. Äänestykset, ellei näissä säännöissä ole toisin määrätty ja ellei kokous toisin päättä, suoritetaan avoimina. Vaadittaessa voidaan päättää suljetusta äänestyksestä tai nimenhuutoäänestyksestä. Vaalit suoritetaan aina suljettuna äänestyksenä.

Valtuuston kokoukset

17 §

Esitykset valtuuston kokoukselle

Valtuuston vaali- tai vuosikokouksessa käsiteltäviksi esitettävät asiat on kirjallisesti jätettävä hallitukselle viimeistään kaksi (2) kuukautta ennen kokousta. Valtuuston kokoukselle voivat tehdä esityksiä osastot, valtuutetut sekä hallitus.

Hallituksella on mahdollisuus työjärjestyksen hyväksymisen yhteydessä täydentää esityslistaa kiireellisen asian niin vaatiessa ottaen huomioon yhdistyslain 23 §:n määräykset.

18 §

Valtuuston vaalikokous

Valtuuston toimikauden ensimmäistä kokousta nimitetään valtuuston vaalikokoukseksi ja se pidetään joka neljäs vuosi huhti-kesäkuun aikana. Kokouksen tarkemman ajan ja paikan määrää liiton hallitus.

Ennakkokutsu on lähetettävä kirjallisesti osastoille viimeistään kuusi (6) kuukautta ennen kokousta.

Varsinainen kokouskutsu lähetetään kirjallisesti viimeistään kolme (3) kuukautta ennen kokousta.

19 §

Valtuuston vaalikokouksessa käsiteltävät asiat

Valitsee:

- Keskuudestaan valtuuston puheenjohtajan sekä kaksi varapuheenjohtajaa.
- Liiton hallituksen varsinaiset jäsenet ja näiden ensimmäiset (1) ja toiset (2) henkilökohtaiset varajäsenet.
- Liiton hallituksen puheenjohtajan.

- Tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisön vaalikaudeksi tarkastamaan tilejä ja hallintoa.

Käsittelee ja päättää:

- Toimintakauden linjauksista toiminnalle ja taloudelle.
- Toimintakaudeksi laadittavasta taloussuunnitelmasta.
- Valtuuston vuosikokoukselle sääntöjen 21 §:n mukaan kuuluvista asioista
- Kokoukselle tehdyistä esityksistä

20 §

Valtuuston vuosikokous

Valtuuston vuosikokous pidetään vuosittain huhti-kesäkuussa hallituksen määräämänä ajankohtana.

Valtuuston vaalikokousvuonna valtuuston vuosikokousta ei pidetä.

Kokouskutsu valtuuston vuosikokoukseen on lähetettävä kirjallisesti viimeistään kolme (3) kuukautta ennen kokousta.

21 §

Valtuuston vuosikokouksessa käsiteltävät asiat

1. Valtuutettujen äänimäärien vahvistaminen
2. Päätetään kokouspalkkiosäännöstöstä.
3. Liiton edellisen vuoden vuosikertomus
4. Toimintakertomus ja tilintarkastajan lausunto edellisen vuoden taloudenhoidosta
5. Päätetään tilinpäätöksen osoittaman yli- tai alijäämän käytöstä
6. Päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä
7. Valtuuston toimintakaudeksi hyväksytyn taloussuunnitelman toteutumisen valvonta
8. Päätetään jäsenmaksuista:
 - a. Liittojäsenmaksun suuruus ja sen sisältämät palvelut
 - b. Eläkeläisten kannatusjäsenmaksun suuruus, siitä osastolle tilitettävä osuus sekä sen sisältämät palvelut
9. Vahvistetaan kuluvan vuoden talousarvio
10. Kokoukselle tehdyt esitykset

22 §

Valtuuston ylimääräinen kokous

Valtuuston ylimääräinen kokous pidetään,

- kun hallitus sen katsoo välttämättömäksi tai

- vähintään yksi kolmasosa (1/3) valtuuston jäsenistä tai äänimäärästä sitä kirjallisesti ilmoittamansa asian käsittelyä varten vaatii.

Kokouskutsu ylimääräiseen kokoukseen on lähetettävä kirjallisesti viimeistään kolme (3) päivää ennen kokousta.

Ylimääräisessä valtuuston kokouksessa voidaan käsitellä vain kokouskutsussa mainitut asiat.

Ylimääräisessä valtuuston kokouksessa voidaan valita liitolle uusi hallituksen puheenjohtaja, jos puheenjohtaja eroaa, erotetaan, kuolee tai pitkäaikaisesti estyy toimimasta tehtävässä.

23 §

Liiton hallitus

Liiton toimintaa johtaa ja siitä vastaa hallitus yhdistyslain, näiden sääntöjen ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Hallitus valitaan valtuuston vaalikokouksessa yhdeksi valtuuston vaalikokousten väliseksi toimikaudeksi, joka päättyy seuraavassa vaalikokouksessa tehtyyn hallituksen valintaan. Ehdokasasettelu tehdään alueellisissa vaalipiireissä, jotka määritellään äänestys- ja vaalijärjestyksessä.

Hallitukseen kuuluu puheenjohtaja, jota kutsutaan liiton puheenjohtajaksi, sekä vähintään kymmenen (10) ja enintään kuusitoista (16) varsinaista jäsentä sekä näiden henkilökohtaiset ensimmäiset ja toiset varajäsenet. Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Hallituksen varsinaisen ja varajäsenen tulee olla liiton jäsenenä olevan osaston jäsen. Jos hallituksen varsinainen tai varajäsen ei enää työskentele 2 §:n mukaisissa tehtävissä, on hänen erottava hallituksesta.

Jos hallituksen jäsen eroaa, erotetaan, kuolee tai pitkäaikaisesti estyy toimimasta tehtävässä, nousee hänen tilalleen järjestyksessä seuraava varajäsen ja valtuusto valitsee uuden toisen varajäsenen vaalipiirin esityksestä.

24 §

Hallituksen kokous

Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtajan kutsusta tarvittaessa tai kun vähintään (2) hallituksen jäsentä sitä vaatii.

Hallitus on päätösvaltainen, kun vähintään puolet hallituksen jäsenistä on paikalla. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan ollessa estyneenä hallitus valitsee keskuudestaan kokouspuheenjohtajan.

Päätökset hallituksen kokouksessa tehdään yksinkertaisella äänten enemmistöllä.

Valtuuston puheenjohtajalla, tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtajalla, on hallituksen kokouksissa puhe- ja läsnäolo-oikeus, ellei hallitus toisin päättä. Hallitus voi myöntää puhe- ja läsnäolo-oikeuden myös muille henkilöille.

25 §

Hallituksen tehtävät ja oikeudet

1. Johtaa ja valvoa liiton työehto- ja muuta sopimustoimintaa.
 - a. Solmia liiton osastojen jäseniä koskevia työehtosopimuksia ja muita sopimuksia valtuuston päätösten mukaisesti.
 - b. Irtisanoa liiton osastojen jäseniä koskevia työehtosopimuksia ja muita sopimuksia.
 - c. Pyytää liiton osastojen esitykset sopimustavoitteista riittävän varhain ennen sopimusten irtisanomisaikaa.
 - d. Kutsua valtuuston ylimääräinen kokous käsittelemään työehtosopimusasioita ennen työehtosopimuskauden päättymistä, saatuaan liiton osastojen esitykset sopimustavoitteista.
2. Valvoo, että liiton ja sen osastojen toimintaa hoidetaan näiden sääntöjen ja valtuuston päätösten mukaisesti.
3. Huolehtia siitä, että liiton taloutta ja omaisuutta hoidetaan huolellisesti ja liitolle edullisesti.
4. Laatia valtuustolle tilinpäätös, talousarvio sekä toiminta- ja vuosikertomukset kuluneelta tilikaudelta.
5. Valita ja erottaa liiton toimihenkilöt sekä määrätä heidän työehdoistaan talousarvion rajoissa.
6. Kutsua koolle valtuuston kokoukset sekä valmistella niille esityslista, esitettävät asiat ja toteuttaa kokousten päätökset.
 - a. Toimittaa osastoille ja valtuutetuille esityslista liitteineen ja päätösasiakirjoineen kokouksessa käsiteltävistä asioista viimeistään kuukautta ennen vaali- tai vuosikokousta.
7. Päättää liiton liittymisestä järjestöihin ja niistä eroamisesta ammatillista keskusjärjestöä lukuun ottamatta sekä nimeää liiton edustajat niiden hallintoon.

Hallitus voi valita asioita valmistelevaan tarpeellisen määrän valiokuntia, toimikuntia ja työryhmiä, joille se määrää toimenkuvan ja tehtävät.

26 §

Liiton toimihenkilöt

Liiton hallituksen puheenjohtaja on päätoiminen luottamustoimi.

Hallituksen valitsemien muiden mahdollisten toimihenkilöiden tehtävistä ja toimenkuvista määrätään hallituksen hyväksymässä toimiston työjärjestyksessä.

27 §

Liiton nimen kirjoittaminen

Liiton nimen ovat oikeutettuja kirjoittamaan hallituksen puheenjohtaja ja hallituksen varapuheenjohtaja kumpikin yksin sekä hallituksen valitsemat hallituksen jäsenet, aina kaksi yhdessä.

28 §

Tilinpäätös ja tilintarkastus

Liiton tilit päätetään kalenterivuositain ja tilinpäätöksen on oltava valmiina tilintarkastajille esitettäväksi viimeistään tilivuotta seuraavan maaliskuun loppuun mennessä.

Tilivuoden mahdollisen yli- tai alijäämän käytöstä hallitus tekee esityksen valtuuston vuosikokoukselle.

Liiton tilit on tarkastettava huhtikuun 15. päivään mennessä ja tilintarkastajien on jätettävä tilintarkastuskertomus hallitukselle viimeistään kaksi (2) viikkoa ennen valtuuston vuosikokousta.

Liiton hallitus valitsee keskuudestaan kaksi tilintarkkailijaa, jotka suorittavat neljännesvuositain liiton tilien tarkkailun. Tarkkailun tulos on esitettävä viimeistään kuukauden kuluttua hallitukselle.

29 §

Työtaistelutoimenpiteet

Kun edunvalvontaan liittyvästä asiasta ei neuvotteluteitse päästä ratkaisuun, voidaan ryhtyä työtaisteluun. Työtaisteluun voidaan ryhtyä myös muusta ammattiyhdistysliikkeen periaatteisiin liittyvästä perustellusta syystä.

Työtaistelun aloittamisesta ja lopettamisesta päättää valtuusto. Päätöksenteon näistä asioista se voi siirtää hallitukselle. Tarvittaessa työtaistelun aloittamisesta voidaan suorittaa jäsenäänestys.

Hallituksella on oikeus päättää ajallisesti tai alueellisesti rajatun työtaistelutoimenpiteen aloittamisesta ja lopettamisesta.

Työtaisteluun ryhdytään vain, jos:

- valtuuston kokouksessa kaksi kolmasosaa (2/3) annetuista äänistä tai
- hallituksen kokouksessa kaksi kolmasosaa (2/3) annetuista äänistä tai
- jäsenäänestyksessä vähintään kaksi kolmasosaa (2/3) äänestäjistä on työtaistelun aloittamisen kannalla.

Valtuuston tai hallituksen hyväksymät ja antamat työtaistelupäätökset ovat liiton osastoja ja niiden jäseniä sitovia.

30 § Työtaisteluavustukset

Osastojen jäsenille voidaan antaa avustusta seuraavissa tapauksissa:

- jos hän on osallistunut liiton hyväksymään työtaisteluun
- jos hän on joutunut työsulkuun
- jos hän on joutunut työtaisteluun tai -sulkuun ammatillisen keskusjärjestön tai jonkin toisen liiton työriidan takia

Osaston jäsen,

- joka menee työtaistelun alaiseen työhön tai
- ei noudata liiton hallituksen ja osaston antamia ohjeita tai
- jolla ei jäsenvelvoitteet ole kunnossa,

menettää oikeutensa avustukseen ja on vaadittaessa velvollinen maksamaan takaisin saamansa avustuksen.

Avustuksen suuruudesta, maksettavista päivistä ja suorittamistavasta päättää hallitus, joka antaa tätä varten tarvittavat ohjeet.

31 §

Avustukset

Liitto voi myöntää avustuksia osastojensa jäsenille tai heidän läheisilleen. Avustuksen myöntämisestä päättää hallitus luomansa ohjesäännön mukaisesti.

Jos avustusta hakiessa on annettu väärää tietoa olennaisista asiaan liittyvistä seikoista, voidaan avustus periä takaisin tai jättää myöntämättä.

32 §

Oikeusavustus

Liitto voi avustaa osastojensa jäseniä niissä oikeudenkäynneissä, jotka liittyvät heidän työhönsä tai toimintaansa liitossa, liiton hallitukselle osoitetun kirjallisen hakemuksen perusteella.

Avustuksen myöntämisestä päättää hallitus sekä määrää avustuksen suuruuden ja laadun. Erityisistä syistä voidaan avustusta antaa myös osaston jäsenen oikeudenomistajille.

Kiireellisissä tapauksissa on liiton toimihenkilöillä oikeus ryhtyä tarpeellisiin alustaviin toimiin.

Jos osaston jäsenelle on myönnetty oikeusavustus ja tuomioistuin velvoittaa vastapuolen korvaamaan hänelle oikeudenkäyntikulut, ne tulevat liitolle korvaukseksi annetusta avusta.

Oikeusavustusta myönnettäessä on pääsääntöisesti edellytettävä, että jäsen on kuulunut osastoon 4 kuukautta ennen työriidan alkamista ja jäsenvelvoitteet tältä ajalta ovat kunnossa. Hallitus voi kuitenkin poiketa tästä pääsäännöstä.

33 §

Jäsenäänestys

Valtuusto voi päättää jäsenäänestyksen järjestämisestä.

Jäsenäänestys on järjestettävä myös silloin, kun osastot, jotka edustavat yhtä kolmasosaa (1/3) liiton työssä olevista jäsenistä, sitä kirjallisesti vaativat ja esittävät perusteluineen asian, josta äänestys olisi toimitettava.

Liiton hallitus toimeenpanee äänestyksen, määrää sen ajankohdan ja tiedottaa tuloksista. Tuloksista täytyy käydä selville jokaisen äänestykseen osallistuneen osaston tai niiden jäsenten äänestyksen tulos erikseen sekä kokonaistulos.

Jos jäsenäänestyksen alaisena ollut esitystä kannattaa vähintään kaksi kolmasosaa (2/3) äänestykseen osallistuneista ja siihen on osallistunut vähintään puolet jäsenistöstä, se pannaan täytäntöön, ellei äänestystä toimeenpantaessa valtuusto ole toisin määrännyt.

34 §

Sääntöjen muuttaminen

Näihin sääntöihin voidaan tehdä muutoksia ainoastaan valtuuston vaali- tai vuosikokouksessa vähintään kolmen neljäsosan (3/4) enemmistöllä annetuista äänistä.

35 §

Äänestys- ja vaalijärjestys

Äänestys- ja vaalijärjestyksessä määrätään tarkemmin valtuutettujen, valtuuston puheenjohtajan, hallituksen jäsenten sekä hallituksen puheenjohtajan valinnasta ja valtuuston kokouksista. Siinä määritellään myös osaston mallisääntöjen kohdat, joita osasto ei voi muuttaa ilman hallituksen hyväksyntää.

Äänestys- ja vaalijärjestykseen voidaan tehdä muutoksia valtuuston kokouksessa kahden kolmasosan (2/3) enemmistöllä annetuista äänistä.

36 §

Liiton ansiomerkit

Liitolla on kultainen ja hopeinen ansiomerkki. Ansiomerkit myöntää liiton hallitus tarkoitukseen vahvistamiensa ohjesääntöjen mukaisesti.

37 §

Kunniajäsenet

Liitto voi kutsua liitossa pitkäaikaisesti ja erittäin ansiokkaasti toimineen henkilön kunniapuheenjohtajakseen. Päätöksen asiasta tekee valtuuston vaalikokous hallituksen esityksestä. Tällaisen päätöksen tekemiseen vaaditaan, että sen puolesta on annettu vähintään 3/4 enemmistö annetuista äänistä. Kunniapuheenjohtajana voi olla vain yksi henkilö kerrallaan.

Valtuuston vaalikokous voi kutsua kunniajäseneksi hallituksen esityksestä henkilön, joka on toiminut liitossa pitkäaikaisesti ja erittäin ansiokkaasti.

Kunniapuheenjohtaja ja kunniajäsenet vapautuvat kaikista jäsenmaksuista.

38 §

Liiton purkautuminen

Liitto voidaan purkaa, jos vähintään kolme neljäsosaa (3/4) liiton jäsenenä olevista osastoista sitä vaatii ja valtuuston vaalikokous kolmen neljäsosan (3/4) enemmistöllä annetuista äänistä asian päättää.

Jos valtuuston vaalikokous päättää liiton purkautumisesta, sen on myös päätettävä, miten liiton varat on käytettävä liiton tarkoituksen toteuttamista parhaiten edistävällä tavalla.